

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Blok 2:

Mezinárodní přepravní právo.

Zdeněk Kapitán

MVV794K: Praxe MPSaO

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Mezinárodní přepravní právo.

Doporučené internetové zdroje

- www.unece.org
- www.prodopravce.cz
- www.cechofracht.cz
- www.fiata.com
- www.cspl.cz
- www.sslczech.cz (včetně dalších odkazů)

Okolnosti ovlivňující výběr přepravy

- dodací parita (podmínka)
- vlastní zkušenosti
- vlastní možnosti (prostředky)
- destinace zboží
- přepravní možnosti (infrastruktura, spolehlivost, pravidelnost aj.)
- cena přepravovaného zboží
- vlastnosti zboží
- objem přepravy (zboží)
- požadavky zákazníka (na konci přepravního řetězce)

Způsoby zajištění přemístění

1. ryze vlastními prostředky
2. smlouva o nájmu dopravního prostředku
3. smlouva o provozu dopravního prostředku
4. uzavřením přepravní smlouvy
5. s využitím zasilatele

Přemístění s využitím zasilatele

- pozor na právní pověry - zasilatel nezajišťuje přepravu - jde o zvláštní druh komisionářské smlouvy ...
- cílem zasilatelské smlouvy je uzavření vhodného způsobu přepravy a formalit s tím souvisejících
- některé podrobnosti viz ve všeobecných zasilatelských podmínkách (viz [www](#) ↑)

Zasílatelská smlouva v o. z.

- úplatný závazek (nikoliv závazek s obligatorní cenou)
- **potřebná péče**
- předmětem je obstarání přepravy, eventuálně i její provedení
- subsidiární použití smlouvy komisionářské a smlouvy o dokumentárním inkasu
- zákonné zástavní právo k zásilce
- **odpovědnost podle §§ 2477 a 2478 NOZ**
- dispozitivní úprava
- konkrétní problémy viz v textu ...

Uzavření přepravní smlouvy

- smlouva mezi dopravcem a přepravcem (tj. účastníkem právního vztahu, jehož předmětem je předání zboží).
- typy: silniční, železniční, letecká, námořní (lodní).
- specifika mezinárodního obchodu spočívají v tom, že existuje unifikovaná úprava, případně formalizované nestátní prostředky regulace

Přepravní smlouva v o. z.

- úplatný závazek (nikoliv závazek s obligatorní cenou)
- odborná péče
- předmětem je přemístění z místa na místo
- subsidiární smlouvy o bankovním dokumentárním inkasu
- **odpovědnost podle §§ 2566 a násl. NOZ; hradí se skutečná škoda bez limitu s liberačními důvody**
- dispozitivní úprava
- konkrétní problémy viz v textu ...

Zvláštnosti přímých úprav

- vlastní definice tzv. mezinárodního prvku (je v různých mezinárodních smlouvách různá)
- specifické podmínky uzavření smlouvy ...
- úprava odpovědnosti (zpravidla objektivní odpovědnost dopravce se stanovenými výlukami)

Přepravní smlouva dle CMR

- podrobná regulace konkrétních práv a povinností ve srovnání s vnitrostátní úpravou; CMR prakticky nedává žádnou možnost - v případě, že má být použita - pro aplikaci úpravy v NOZ
- odpovědnost: objektivní odpovědnost dopravce, důkazní břemeno dopravce
- **limitace náhrady škody s využitím zlatého franku, nebo SDR;** bez limitu v případě udané ceny a udaného zájmu
- odpovědnost za:
 - a) použití přiložených dokladů,
 - b) poškození,
 - c) ztrátu (a úbytek hmotnosti),
 - d) překročení dodací lhůty,
 - e) nevybranou dobírku,
 - f) za porušení jiné povinnosti
- konkrétní problémy viz text CMR ...

Důležité upozornění

- je třeba rozlišovat striktně trojúhelník vztahů, tj. vztah
 - a) mezi prodávajícím a kupujícím
 - b) prodávajícím a dopravcem/zasílatelem
 - c) kupujícím a dopravcem/zasílatelem
- vztahy a) a b) jsou vztahy smluvními a vztah c) je vztahem mimosmluvním
- viz schéma

Režim řešení sporů (opakování)

- obecná úprava:
 1. u zvoleného rozhodčího soudu
 2. u zvoleného státního soudu
 3. u soudu žalovaného
 4. u soudu v místě, kde závazek byl/měl být splněn
- přepravní smlouva (CMR):
 1. u zvoleného rozhodčího soudu (s výhradou)
 2. u zvoleného státního soudu
 3. u soudu žalovaného dopravce (...)
 4. u soudu v místě, kde byla zásilka převzata k přepravě nebo v místě určení

Právo rozhodné (opakování)

- obecná úprava (čl. 3, 4 nařízení Řím I):
 1. právo, které si strany zvolily
 2. pokud si právo nezvolily, tak právo neužšího spojení, zpravidla právo té strany, která poskytuje charakteristické plnění
- přepravní smlouva (čl. 3 a 5 nařízení Řím I):
 1. volba práva, není-li
 2. právo místa domicilu dopravce, pokud se nachází ve stejném státě jako místo odeslání či doručení, není-li splněno,
 3. právo místa dohodnutého doručení
- pozor na věcná práva, ta se řídí v zásadě právem polohy věci (podle nového zákona o mezinárodním právu soukromém)

Co určuje právo rozhodné?

- okruh předpisů a jejich vzájemný vztah; přednostně se použije CMR, v návaznosti na ni vnitrostátní předpisy (viz samostatné schéma)
- jaká jsou práva a povinnosti stran (subjektů)
- zda a kdy vznikla platně smlouva
- které normy jsou kogentní a které dispozitivní
- zda a v jakém rozsahu se použijí nestátní prostředky regulace (viz další slide)

Co určuje práva a povinnosti stran?

- obecně závazné právní předpisy
 - předpisy unijního práva
 - předpisy mezinárodního práva
 - předpisy vnitrostátního práva
- smlouva mezi stranami
- nestátní prostředky regulace
 - praxe stran
 - obchodní zvyklosti
 - formulářové smlouvy
 - soukromé kodifikace
 - obchodní podmínky

Praktické problémy

- je třeba rozlišovat čtyři okamžiky
 - a) okamžik dodání (právní dodání)
 - b) okamžik přechodu nebezpečí škody
 - c) okamžik převzetí (faktické dodání)
 - d) okamžik vzniku vlastnického práva
- měly by být v souladu; s každým z nich může být spojen jiný následek, nicméně jsou existenčně závislé
- příklad (viz další slide)

Příklad na právní souvislosti dodání

- Mezi dvěma podnikateli, českým prodávajícím (Ostrava) a ruským kupujícím (Vladivostok), byla sjednána smlouva, ve které byla tato ustanovení:

Zboží bude za účelem reklamace zjevných vad prohlédnuto do 5 dnů od dodání.

Zboží bude přepravováno do místa určení po železnici; přepravní smlouvu uzavře prodávající.

- Zboží bylo předáno k přepravě 5. září. Ve Vladivostoku bylo připraveno po vyřízení celních formalit k odběru 16. září.
- **Do kdy měla být provedena prohlídka zboží za účelem reklamace?** Zohledněte zejména čl. 31, 33, 36, 38, 39, 66 a 67 CISG).

Obecné pokyny pro použití Incoterms dle ICC

- volba vhodného pravidla - měla by jí předcházet práce s pravidly
- nedoporučuje se modifikovat obsah, pokud ano, tak způsoby, které jsou obvyklé
- místo dodání, které je do podmínky zahrnováno, by mělo být určováno co nejpřesněji

Obecné pokyny pro použití Incoterms dle Kapitána

- vytipovat si parity vhodné pro vlastní obchodní činnost a ty používat
- pro vybrané dodací parity dotvořit smluvní mechanismus (například ve vlastních smluvních dodacích podmínkách), který odstraní nejasnosti plynoucí z Pravidel (například otázky rozsahu **pojištění**, provádění **kontroly**); nemusí přitom dojít ke změně mechanismu, který z Pravidel plyne
- z pohledu českého prodávajícího: nejlépe je používat „systém EXW“ s úpravou souvisejících otázek ve smlouvě (odůvodnění později)
- pozor na používání Incoterms 2000, 1990 a starších

Vybrané problémy Incoterms

- zajištění nákladky (EXW)
- hrazení nákladů přepravného (FCA)
- problematické osvobození od DPH při vývozu do třetích zemí (EXW, FCA)
- okamžik přechodu rizik (CPT)
- rozsah pojištění (CIP, CIF)
- celní formality na dovozu (DDP)
- podmínky vykládky v místě dodání (DAT, DDP)
- navrhněte řešení

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Hezký zbytek dne.